

בס"ד, כ"ב כסלו, תשפ"ד
5 דצמבר, 2023
מל' - 96.96

דיני חנוכה לחיילי צבא ההגנה לישראל ולאנשי הביטחון

בימים אלו נמצאים אנו במערכה קשה כנגד אויב רע ואכזר. חיילי ישראל מוסרים נפשם למען ארצם ולמען בני עמם. מי שנמצא בקו החזית פטור מחובת הדלקת נרות חנוכה. ההלכות דלהלן הן למי שיכול לקיימם ללא חשש סכנה ח"ו.

זמן ההדלקה

- א. השנה הדלקת הנר הראשון תהיה ביום ה' בערב, אור ליום ו', כ"ה בכסלו (7.12.2023). זמן ההדלקה מתחיל בשקיעת החמה ויש אומרים להדליק חצי שעה הראשונה לאחר השקיעה או לאחר צאת הכוכבים. אם לא הדליק, מדליק והולך כל הלילה עד שיעלה עמוד השחר. יש נוהגין להדליק לפני תפילת ערבית ויש נוהגין להדליק אחריה, לא ישנה אדם ממנהג אבותיו.
- ב. חיילים שנמצאים בעמדות הקדמיות או אזרחים שנמצאים בקו החזית וחוששים להדליק אורות בלילה, פן יבחין בהם האויב, יכולים להדליק נרות חנוכה חצי שעה לפני שקיעת השמש ויכבו אותם מיד לאחר השקיעה. אם גם זה לא ניתן להיעשות, יכוונו לצאת בנרות שמדליקים בבסיסים שלהם.
- ג. בבתי הכנסת מדליקים נרות חנוכה, בצד דרום, אחרי מנחה, גם אם אין שם מניין. ואין יוצאים בהדלקה זו ידי חובה. נוהגים להדליק בבית הכנסת גם בבוקר בזמן התפילה.

סדר ההדלקה

- ד. בלילה הראשון של חנוכה מדליקים נר אחד ומהדרים ומוסיפים נר אחד בכל לילה, עד ליל שמיני. אבל גם אם מדליק רק נר אחד בכל לילה, יצא ידי חובתו.
- ה. אם אין מספיק נרות בשביל כל חייל וחייל, עדיף שכל אחד ידליק נר אחד בכל לילה ולא להוסיף עליהם. ואם לאו, יכוונו כולם להדליק נר אחד, ואחד ידליק במעמד כולם.
- ו. בלילה הראשון מברכין לפני ההדלקה שלוש ברכות, להדליק נר של חנוכה, שעשה נסים לאבותנו בימים ההם בזמן הזה וברכת שהחיינו. בשאר הלילות מברכים רק את שתי הברכות הראשונות.
- ז. אחרי ההדלקה נוהגים לומר הנרות הללו וכו', ולשיר מעוז צור.
- ח. בד"כ מתחילים להדליק מן הנר הנוסף ומדליקים והולכים משמאל לימין. ויש הנוהגים להדליק מן הנר הקודם.
- ט. יש להניח את הנרות בגובה של 24 ס"מ ולמעלה.

- י. צריך שיהיה בנר או בשמן שיעור כדי לדלוק חצי שעה. לאחר חצי שעה מותר לכבות.
- יא. אסור להשתמש לאור נרות חנוכה, ולפיכך יש להדליק נר נוסף שנקרא "השמש".
- יב. אם כבו הנרות לפני גמר חצי שעה, אינו צריך לחזור ולהדליקם. אבל אם העמידם נגד הרוח וכבו, יש לחזור ולהדליקם.
- יג. אין מדליקים נר אחד מן השני.
- יד. מדליקים נרות חנוכה בכל השמנים ובכל הנרות.
- טו. יש להעמיד את הנרות בשורה ישרה.
- טז. מן הראוי להדליק את הנרות בתוך כלי, ולא להדביקם על גבי כלי הרכב וכדומה.

שבת חנוכה

- א. בערב שבת יש להקדים הדלקת נרות חנוכה להדלקת נרות של שבת. וצריך שיהיה לכל הפחות בנר אחד שיעור כדי לדלוק חצי שעה לאחר שקיעת השמש.
- ב. במוצאי שבת בבית הכנסת מדליקים נרות חנוכה ואח"כ מבדילים. בבית, קודם מבדילים ואח"כ מדליקים ויש שמבדילים ואח"כ מבדילים.

מי חייב בהדלקה

- א. כל חייל יהדר להדליק נר חנוכה, חוץ מהחיילים הנשואים, שמדליקים עבורם בביתם ומכוונים להוציא אותם שם. אם יש ספק שמא אין האשה נמצאת בבית, כגון שהולכת לבית הוריה וכדומה או כל ספק אחר שמא אינה מדליקה, צריך האיש להדליק בברכה. גם חיילות חייבות להדליק נר חנוכה.
- ב. מי שלא הדליק נר חנוכה ואינו עתיד להדליק באותו לילה מאיזו סיבה שהיא, וגם אין מדליקים עליו בתוך ביתו, כשרואה נרות חנוכה דולקים מברך ברכת שעשה נסים. ובלילה הראשון מברך גם ברכת שהחינו.

מקום ההדלקה

- א. חיילים רווקים צריכים להדליק במקום שבו הם נמצאים, אבל רק אם יש להם תנאי מגורים בצורת בית, כגון אוהלים שגובהם לפחות עשרה טפחים וכדומה.
- ב. גם אם הם ישנים במקומות הנ"ל מן הראוי בימי החנוכה גם לאכול שם פעמיים ביום, ועכ"פ אם אין ישנים שם אלא על פני השדה, צריך לפחות לאכול שם כנ"ל כדי שע"י כך ייקבע שם מקום המגורים. וכן אם אוכלים בחדר אוכל משותף יש להדליק שם.
- ג. מי שנמצא בשדה הפתוח ושם ישן ואוכל, נראה כי באופן זה צריך להוציא אותם ידי חובה בביתם, ומכל מקום ידליקו גם הם בלי ברכה במקום שהם נמצאים.

דיני תפילה

א. כל שמונת ימי חנוכה אומרים על הנסים בתפילה ובברכות המזון בהודאה. ואם שכח ולא אמר בהודאה, אינו צריך לחזור ולאומר ולא לאומר במקום שעומד שם. אבל אם נזכר שלא אמרו, לפני שהזכיר את השם בברכת על הארץ ועל המזון, ובתפילה בברכת הטוב שמך וכו', חוזר ואומר במקומו. מיהו אם שכח על הנסים בברכת המזון כשמגיע להרחמן, יאמר "הרחמן יעשה לנו נסים ונפלאות, כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתתיהו וכו'".

ב. כל שמונת ימי חנוכה גומרים את ההלל ואין אומרים מוסף.

ג. כל שמונת ימי חנוכה, אין אומרים תחנון ולא "למנצה", ובשבת אין אומרים "צדקתך צדק".

בתפילה כי נזכה שבורא עולם יעמוד לנו בעת הזו, יריב את ריבנו, ינקום את נקמתנו וישועת ישראל תאיר בניצחון על אויבינו.

דוד לאו
הרב הראשי לישראל
נשיא מועצת הרבנות הראשית

